

BIOM WPROWADZIŁ WYŻSZE STAWKI

Nowa tabela opłat obowiązuje od września do końca roku. Opłaty dotyczą przyjęcia odpadów dopuszczonych do zagospodarowania w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce oraz w Dolistowie Starym. Wśród ponad 50 wyróżnionych rodzajów odpadów opłata za przyjęcie każdego z nich wzrosła. Przykładowo - za tonę szkła do końca sierpnia liczono 26 zł netto. Od 1 września 350 zł. Identycznie zmieniła się opłata za tonę opakowań z papieru i tektury.

O tej sytuacji - która poza naszym miastem dotyczy także 21 innych samorządów - rozmawiamy z Mirosławem Bałakerem, Prezesem Zarządu BIOM Sp. z o.o., która odnotowała w I półroczu tego roku stratę w wysokości niemal 5 milionów złotych.

Czym zajmuje się BIOM Sp. z o.o.? Jakie udziały ma w niej Miasto Grajewo oraz jakie znaczenie ma działanie Spółki dla grajewian? Pytanie jest podyktowane tym, że nie każdy mieszkaniec naszego miasta wie, jaką drogę pokonują jego odpady.

- BIOM Sp. z o.o. jest międzygminną spółką komunalną. Jej Właścicielami są: 22 Gminy (Miasto Augustów, Gmina Augustów, Miasto Grajewo, Gmina Grajewo, Rajgród, Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, Płaska, Nowinka, Dąbrowa Białostocka, Suchowola, Janów, Korycin, Nowy Dwór, Mońki, Goniądz, Trzcianne, Jaświły, Knyszyn, Krypno i Jasionówka), Związek Komunalny Biebrza (tworzy go 21 wyżej wymienionych Gmin) i Związek Gmin „Kumiałka-Biebrza” (gminy: Janów i Korycin).

Główną działalnością Spółki jest zagospodarowanie wszystkich rodzajów odpadów komunalnych z terenu wyżej wymienionych 22 Gmin - Wspólników Spółki.

Do prowadzenia działalności w zakresie zagospodarowania odpadów Spółka prowadzi 5 zakładów:

- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce – przyjmowane tu są wszystkie odpady zmieszane oraz zbierane selektywnie z terenu najbliższych Gmin (z Miasta Grajewa przyjmowane są wszystkie odpady),

- Zakład Recyklingu w Dolistowie Starym – przyjmuje odpady zbierane selektywnie z większości Gmin,

- Stacje Przeladunkowe w: Augustowie, Dąbrowie Białostockiej i Świerzbieniach (Gmina Mońki) – służą do przeladunku odpadów zmieszanych.

Ponadto BIOM Sp. z o.o. prowadzi jeszcze Zakład Zbiórki i Transportu, który zajmuje się zbieraniem odpadów bezpośrednio od mieszkańców i firm z terenu Gmin, które nie mają własnych zakładów i spółek do świadczenia usług w tym zakresie (uczestniczy w przetargach organizowanych przez te Gminy).

Miasto Grajewo jest trzecim, co do wartości udziałów, (po Związku Komunalnym Biebrza i Mieście Augustów) Wspólnikiem BIOM. Posiada bezpośrednio w Spółce 671 udziałów o wartości 335 000,00 zł oraz proporcjonalny udział w kapitale zakładowym należącym do Związku Komunalnego Biebrza (Miasto Grajewo jest członkiem Związku) - głównego udziałowca Spółki; wartość udziałów - 13 356 000,00 zł.

Spółka BIOM w roku 2009 podpisała z Miastem Grajewo umowę dzierżawy i przejęła „stare” zapełnione i zamknięte składowisko odpadów w Koszarówce w celu realizacji projektu „Biebrzański System Gospodarki Odpadami – etap

II”. W latach 2010 – 2015 Spółka na tym terenie przeprowadziła szereg inwestycji w ramach powyższego projektu BSGO-II. „Stare” składowisko zostało zrehabilitowane; wybudowano nową kwaterę składową na odpady oraz Zakład Zagospodarowania Odpadów wyposażony w instalacje do przetwarzania odpadów: sortownię i kompostownię oraz zakupiono niezbędne maszyny i urządzenia, w tym: kompaktor, przetrucarka do kompostu, rozdrabniacz do gabarytów, kruszarka do gruzu, itp.

Wartość wszystkich powyższych inwestycji i zakupów wyniosła około 30 mln zł netto. Spółka pozyskała dotację ok. 20 mln ze środków Unii Europejskiej; Gminy -Wspólnicy Spółki (w tym Miasto Grajewo) proporcjonalnie do ilości mieszkańców wniosły wkłady własne – w sumie około 5 mln zł. Pozostałe koszty zostały pokryte pożyczką preferencyjną udzieloną przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Podsumowując, żadna z 22 Gmin – Wspólników BIOM we własnym zakresie nie przeprowadziłaby powyższych inwestycji, które były konieczne, aby prawidłowo i zgodnie ze zmianami przepisów w tym zakresie prowadzić gospodarkę odpadami komunalnymi. Unia Europejska dofinansowywała projekty, które dotyczyły minimum 150 tys. mieszkańców.

Mieszkańcy Grajewa i mieszkańcy z pozostałych gmin, przy niewielkim wkładzie finansowym z Gmin, mają pewność, że zostaną od nich odebrane wszystkie odpady i zostaną przekazane do instalacji Spółki - której Właścicielami są ich Gminy. BIOM Sp. z o.o. zagospodarowuje powyższe odpady po tzw. kosztach, czyli bez nadmiernego zysku (zgodnie z zawartymi umowami pomiędzy Gminami a Spółką zysk nie może przekroczyć 2% przychodów).

Skąd zaistniała potrzeba wprowadzenia od września nowych opłat za przyjęcie do zagospodarowania odpadów zmieszanych i tych zbieranych selektywnie?

ZA PRZYJĘCIE ODPADÓW

- Konieczność wprowadzenia nowych opłat – są to opłaty przejściowe i będą obowiązywać tylko w okresie od 1 września do 31 grudnia bieżącego roku – zaistniała, po dogłębnej analizie ilościowej i finansowej przeprowadzonej przez Spółkę w lipcu bieżącego roku, w związku z wygenerowaną stratą w bieżącej działalności w pierwszym półroczu 2020 r., która wynikła z wprowadzonych zmian (niekorzystnych dla mieszkańców, Gmin i Spółki BIOM) w przepisach dotyczących gospodarki odpadami. Zmienił się ilościowo i jakościowo strumień odpadów komunalnych dostarczanych do instalacji Spółki przez Gminy, w stosunku do planowanego. Nastąpił drastyczny spadek ilości odpadów zmieszanych przyjętych do zagospodarowania o ponad 20% w stosunku do 2019 r. Wzrosła natomiast ilość odpadów zbieranych selektywnie o ponad 50% – jednak ich wzrost wygenerował dodatkowe koszty; Spółka musiała uruchomić pełne dwie zmiany na obu zakładach (ZZO Koszarówka i ZR Dolistowo) i zatrudnić 22 nowych pracowników. Ponadto, w związku ze zwiększoną ilością tzw. surowców wtórnych wytworzonych z odpadów na liniach sortowniczych w całym kraju, spadły ceny ich zakupu przez Recykerów o ponad połowę.

Podwyższenie stawek na okres 4 miesięcy bieżącego roku jest niezbędne dla naszej Spółki, aby wyrównać straty poniesione w I półroczu br. w związku z wyżej wymienionymi zmianami (niezależnymi od Spółki) i utrzymać płynność finansową, aby móc realizować nowe projekty, tj.: budowę 11 PSZOK-ów, w tym M.PSZOK Koszarówka dla gmin: Miasto Grajewo, Gmina Grajewo i Rajgród (wartość około 1,5 mln zł netto) oraz rozbudowę ZZO Koszarówka - modernizacja linii technologicznych i nowe instalacje: produkcji paliwa RDF, odzysku szkła, kompostownia na BIO-odpady (wartość – ponad 20 mln zł netto).

Na realizację obu projektów BIOM Sp. z o.o. ma podpisane umowy o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej – warunek podstawowy otrzymania dotacji z UE (zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”) – Spółka nie może mieć strat z bieżącej działalności.

Jakie stawki za odpady zmieszane i posegregowane płacił dotychczas PUK Grajewo Sp. z o.o. i jakie po zmianie obowiązywać mają na tak zwanej „bramie” za zmieszane, a jakie za posegregowane?

- PUK Grajewo płaci na „bramie” tylko za inne odpady komunalne, np. z firm nie objętych tzw. „systemem gminnym”. Za przyjęte odpady od mieszkańców Miasta Grajewo płaci bezpośrednio Spółce Urząd Miasta.

Nowe stawki, jak wyjaśniałem powyżej, wynikają ze zmiany ilości i jakości odpadów przekazywanych przez poszczególne Gminy – Właścicieli Spółki. Będą obowiązywać tylko od 1 września do 31 grudnia bieżącego roku.

Domyślać się można, że podwyżki opłat wynikają ze straty spółki BIOM w I półroczu tego roku w wysokości niemal 5 milionów złotych. Skąd wzięła się ta strata?

- Strata BIOM w I półroczu tego roku wynikła ze wspomnianej powyżej zmiany ilościowo-jakościowej strumienia odpadów przekazywanych przez Gminy. Strata Spółki za ten okres wynosi około 1,5 mln zł i tylko w tym zakresie BIOM Sp. z o.o. podwyższyła opłaty za zagospodarowanie odpadów w okresie wrzesień-grudzień br. dla Gmin – Właścicieli Spółki, aby częściowo zredukować powyższą stratę. Pozostałe straty wynikły z zaleceń pokontrolnych Najwyż-

szej Izby Kontroli (kompleksowa kontrola NIK trwała od stycznia do maja). Spółka (zgodnie z zaleceniami NIK) w okresie marzec-maj 2020 przekazała dodatkowo 3 tys. ton magazynu balastu z 2019 r. (ubiegłoroczny pożar tej frakcji odpadów – trzeba było ograniczyć miejsce magazynowania). Wygenerowało to dodatkową stratę 2,5 mln zł. Spółka pokryje te straty we własnym zakresie.

Mieszkańcy Grajewo, a także przedsiębiorcy, których firmy produkują śmieci, mimo tego że wywiązują się z segregacji odpadów, zwyczajnie obawiają się podwyżek. Czy Pana zdaniem można ich uniknąć w obecnej sytuacji, gdy BIOM zapowiedział nowe opłaty od września?

- Nowe opłaty od września będą obowiązywać tylko do końca bieżącego roku, aby wyrównać straty Spółki wynikłe ze zmiany ilościowo-jakościowej strumienia odpadów przekazywanych przez Gminy. Na rok 2021 zostanie sporządzony w terminie do 15 października plan finansowy BIOM na podstawie danych za 9 miesięcy bieżącego roku. Ceny za przyjęcie odpadów będą niższe w stosunku do tych wprowadzonych na 4 miesiące. Będą to ceny uśrednione, uwzględniające aktualne ilości i jakość odpadów.

Natomiast przykro mi to mówić, ale podwyżka opłat dla mieszkańców i firm z Miasta Grajewo jest nieunikniona. W naszym kraju obowiązuje zasada - „zanieczyszczający płaci”, czyli Miasto Grajewo musi w taki sposób ustalać opłaty dla mieszkańców, aby w 100% zebrane środki finansowe pokryły koszty zbierania i zagospodarowania wytworzonych przez nich odpadów. Gmina (Miasto) nie może dofinansowywać systemu z własnego budżetu.

Statystyczny mieszkaniec Grajewo „wytworzył” w 2019 r. - 298 kg odpadów. Więcej od niego z terenu 22 Gmin przekazujących odpady do BIOM wytworzył tylko Mieszkaniec Augustowa – 313 kg. Podobnie jest z ilościami wytworzonych odpadów w miesiącach styczeń-lipiec bieżącego roku. Mieszkaniec Grajewo – 167 kg; mieszkaniec Augustowa – 181 kg.

Wysokość aktualnych opłat pobieranych przez 22 Gminy - Właścicieli Spółki wynosi od 17,00 zł do 28,00 zł miesięcznie za 1 mieszkańca. Mieszkaniec Grajewo płaci obecnie jedną z niższych stawek - 18,00 zł, a wytwarza prawie najwięcej odpadów. Dla porównania: mieszkaniec Augustowa płaci 22,00 zł.

Przewiduję, że Burmistrz z Radą Miejską będą zmuszeni podnieść w najbliższym czasie stawki, aby zbilansować budżet w tym zakresie.

Czego spodziewać się dalej, gdy już wiadomo, że kalkulacja cen przyjęcia 1 MG/tony na przyszły rok zostanie wyliczona na podstawie danych z trzech kwartałów roku bieżącego i przesłana do gmin, współników Spółki, a więc także do Grajewo, do 15 października 2020 roku?

- Uważam, że strumień odpadów przekazywanych z Gmin do zagospodarowania w instalacjach BIOM się ustabilizuje. Jak wspomniałem wcześniej, jego zmiany ilościowe i jakościowe w bieżącym roku wynikły z wprowadzonych zmian (niekorzystnych dla mieszkańców i Gmin oraz dla BIOM) w przepisach dotyczących gospodarki odpadami. Stabilizacja strumienia odpadów pozwoli na realne opracowanie Planu finansowego BIOM na przyszły 2021 rok, aby nie było konieczności zmiany cen za przyjęcie odpadów.

Pragnę nadmienić, że nasza Spółka, po raz pierwszy od 2012 r.

wprowadziła nowe ceny w ciągu roku. Dotychczas realizowała zadania związane z gospodarką odpadami na podstawie planów finansowych i stałych cen za przyjęcie odpadów do zagospodarowania w danym roku.

Jak Pana zdaniem wyjaśnić mieszkańcom Grajewa oraz prosperującym tu przedsiębiorcom poniższą sytuację? Mieszkaniec lub przedsiębiorca od wejścia w życie obowiązku segregacji odpadów, tej segregacji w dużej mierze dokonuje (brak jest informacji o tym, by z Miasta Grajewa odbierane były odpady posegregowane w zbyt niskim procencie całości odpadów). Odbierany jest od nas zatem w sumie odpad już posegregowany. Wydaje się więc, że mieszkańcy wykonali pewną pracę, która ułatwi dalsze zagospodarowanie tych odpadów, a mimo to pojawia się widmo podwyżki. Wychodzi na to, że PUK i Urząd Miasta Grajewa poprowadzili na szeroką skalę akcję informacyjną dotyczącą selektywnej zbiórki odpadów, grajewianie zainwestowali w worki, nowe pojemniki na odpady w gospodarstwach domowych. Chcąc dostosować się do nowych przepisów, dbając o ekologię, dokonują w wystarczającym zakresie segregacji odpadów, a wzrosła cena przyjęcia tych odpadów w zakładach w Koszarówce czy Dolistowie Starym, dla których BIOM Sp. z o.o. jest operatorem. Dlaczego taka sytuacja ma miejsce?

- No właśnie wprowadzenie w życie od stycznia bieżącego roku obowiązku segregacji odpadów przez mieszkańców i firmy spowodowało wzrost kosztów ich zagospodarowania, a nie spadek.

Nastąpił olbrzymi wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie, w BIOM o ponad 50%, w stosunku do ubiegłego roku. Aby je przesortować na liniach technologicznych, Spółka musiała uruchomić pełne drugie zmiany (zatrudnić: 13 osób w ZZO Koszarówka i 9 w ZR Dolistowo). Wygenerowało to dodatkowe koszty płacowe. Ponadto, w związku z obowiązkiem segregacji w całym kraju i zwiększoną ilością odpadów tzw. surowcowych, spadły ceny ich zakupu przez Recyklerów (firmy przetwarzające te odpady na kolejne produkty) o ponad połowę, a nawet o 100%. Jest nadmiar tych odpadów surowcowych w stosunku do mocy przerobowych Recyklerów – oni są monopolistami i obniżają ceny zakupu. Obecnie za „papier” otrzymujemy 1,00 zł za 1 tonę (w ubiegłym roku 200,00-400,00 zł); za „szkło” – 10,00 zł za 1 tonę (w ubiegłym roku 30,00 – 50,00 zł) i musimy je jeszcze dowieźć do wskazanej instalacji.

Sortowanie tych odpadów na liniach technologicznych BIOM jest w tej chwili nieopłacalne; jednak jak nie przesortujemy i nie przekazemy do Recyklerów, to Gminy zapłacą kary za nieosiągnięcie poziomów odzysku. Kara 270,00 zł za 1 tonę brakującą do wymaganego poziomu (w 2020 r. -poziom wymagany – 50%).

I jeszcze wyjaśnię, że segregacja „u źródła”, czyli oddanie odpadów selektywnych w „czterech kolorach” w pojemnikach lub workach przez mieszkańca- to tylko wstępna segregacja, aby nie dopuścić do zabrudzeń i otrzymać na instalacji BIOM materiał zdatny w większości do segregacji i następnie do recyklingu.

Odpady te są sortowane i doczyszczane na liniach technologicznych BIOM; np. z „żółtego” (pojemnika/ worka) wydzielamy kilkanaście różnych asortymentów odpadów, które przekazujemy do recyklingu.

Sądzę, że w dotychczasowych odpowiedziach udzieliłem już wystarczających wyjaśnień, więc tu dokonam tylko podsu-

mowania ogólnego – dlaczego gospodarka odpadami w naszym kraju jest niestabilna i nieprzewidywalna.

Powodem są- od 2013 roku- coroczne zmiany w przepisach dotyczących gospodarki odpadami dostosowującymi Krajowy system do obowiązującego w Unii Europejskiej. I one w większości niekorzystnie wpływają na wzrost opłat dla mieszkańców. Podaję przykład „złej” zmiany: zakaz składowania od 2016 r. pozostałości po sortowaniu, tzw. frakcji kalorycznej. W kraju wytwarzana jest dwa razy większa ilość tej frakcji w stosunku do mocy przerobowych wszystkich spalarni i cementowni w Polsce -monopol spalarni- ceny za przyjęcie tych odpadów rosną; w latach 2016-2019 płaciliśmy od 120,00 do 230,00 zł za 1 tonę; obecnie w I półroczu 2020 roku - 715,00 zł.

Czy są obszary działania BIOM Sp. z o.o., w których można wygospodarować oszczędności, by obniżyć koszty jej funkcjonowania oraz zakładów w Koszarówce i Dolistowie Starym?

- Spółka od chwili utworzenia (2003 r.) prowadzi racjonalną i oszczędną politykę finansową; nie widzę możliwości wygospodarowania oszczędności. Ze względu na dużą stratę finansową za I półrocze br. wstrzymana została od lipca wypłata premii (10% od wynagrodzenia zasadniczego) dla wszystkich pracowników Spółki. Wiem, że pracownicy nie są winni za powstałą stratę, jednak najważniejszym celem jest poprawa sytuacji finansowej Spółki, aby mogła ona funkcjonować i zagospodarowywać wszystkie odpady z terenu 22 Gmin – Wspólników BIOM oraz realizować nowe projekty dofinansowywane z Unii Europejskiej.

Natomiast Spółka poszukuje nowych źródeł zwiększenia przychodów, np.: nasze Gminy wiejskie (w tym Gmina Grajewa), od których przyjmujemy odpady, złożyły wniosek do NFOŚiGW w Warszawie o dofinansowanie zbiórki folii rolniczej i otrzymały dofinansowanie. Wszystkie przetargi na odbiór tej folii wygrała nasza Spółka; zakontraktowaliśmy odbiór ponad 3 000 ton folii. Przewiduję z tego tytułu dodatkowy przychód około 1 mln zł na pokrycie strat z I półrocza.

Jak na przestrzeni ostatnich 4 lat zmieniała się ilość osób zatrudnionych w Spółce BIOM oraz w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce i Zakładzie Recyklingu w Dolistowie Starym?

- Oba zakłady, tj.: ZZO Koszarówka i ZR Dolistowo oraz Stacje przeładunkowe i Biuro w Zabelu w latach 2015-2018 miały te same stany zatrudnienia.

Na obu zakładach i stacjach oraz w biurze Spółki pracowało na dzień 31.12.2018 r. – 94 pracowników.

W 2019, w połowie roku zostało zatrudnionych po 8 pracowników sezonowych na obu zakładach (ZZO i ZR), aby posegregować na bieżąco zwiększoną ilość odpadów selektywnych (głównie z Gmin turystycznych). W bieżącym 2020 roku, w związku ze zmianą strumienia odpadów, a głównie wzrostem ilości odpadów zbieranych selektywnie, zostały uruchomione pełne drugie zmiany w obu zakładach (13 osób w ZZO Koszarówka i 9 w ZR Dolistowo). Wzrosło zatrudnienie dodatkowo o 22 osoby.

Obecny stan zatrudnienia: ogółem - 116 pracowników, w tym: ZZO Koszarówka – 53 pracowników; ZR Dolistowo – 45 pracowników; Stacje przeładunkowe – 12 pracowników; Biuro Zabiele – 6 pracowników.

Dziękujemy za rozmowę.